

Hurraa!

Kotimainen teatterifestivaali lapsille ja nuorille
Espoossa, Helsingissä ja Vantaalla

14.–21.3.2009

RAPORTTI LAPSIRAADIN TOIMINNASTA

Lapsiraati vuoden 2009 Hurraa! -festivaalille koottiin Annantalon teatteriharrastajien joukosta. Nuorimmat raatilaiset olivat 9-vuotiaita, vanhin 15. Raati oli jaettu kahteen ryhmään, jotka molemmat näkivät 5 esitystä. Lisäksi yksi henkilö kävi katsomassa yhden esityksen, josta kertoi paneelissa. Raadin toiminta alkoi yhteisellä alkupalaverilla perjantaina 13.3., minkä jälkeen molemmat ryhmät kävivät itsenäisesti esityksissä, ja päättyi raadin yhteiseen paneeliin keskiviikkona 18.3.

Raadin jäsenet olivat:

Ryhmä 1 (vetäjänä Anna Martikainen)

Hannele Burch, Matias Hintsa, Anna Kärki ja Ilona Tuovinen (9–12-vuotiaita)

Ryhmä 2 (vetäjänä Nena Stenius)

Ella Heinonen, Anna Kananen, Alma Koski, Saga Myllymäki ja Taika Rautiainen (10–14-vuotiaita)

Ryhmä 1 näki seuraavat esitykset:

Ofelia ja varjojen teatteri / Nukketeatterikeskus Poiju

Lumottu ruusu / Teatteri ILMI Ö

Mikä-Mikä kuoriutuu? / Teatteri SudenEnne

Helokruunun tarina / Vekkulikettu

Paljon melua makkarasta / Kemin kaupunginteatteri

Ryhmä 2 näki seuraavat esitykset:

Saapasjalkakissa / Teatteriryhmä Otkas

Etusivun juttu / Teatteri 2000

Elvis i jukeboxen / Unga teatern

Kymmenen tikkua laudalla / Ahaa Teatteri

Hajamielinen noita / PerformanceSirkus

Lasten ja nuorten forumteatteri Agendan esitystä *Olimme kuin perhoset jotka räpyttelivät päivän ja luulivat sen olevan ikuisuus* -esitystä kävi katsomassa Mirka Torri.

Raatilaiset saivat kaavakkeen, joka tuli täyttää mahdollisimman pian jokaisen esityksen jälkeen, minkä lisäksi oli koottu ennakkoon sarja kysymyksiä esitettäväksi suullisesti. Käytännössä palautetilanteet olivat hyvin vapaita ja riippuvaisia esityksestä: kaikki kysymykset eivät yksinkertaisesti sopineet kaikkiin esityksiin. Toisaalta esitykset saattoivat herättää aivan muita kysymyksiä. Keskustelu tapahtui siis raatilaisten ja esitysten ehdoilla.

Kaavakkeessa oli seuraavat kysymykset:

1. Mistä esitys kertoi?
2. Seurasitko esitystä kiinnostuneena alusta loppuun?
3. Herättikö esitys sinussa tunteita?
4. Jäikö jokin esityksessä mietityttämään sinua jälkeinpäin?
5. Tuntuiko esitys sinusta jotenkin tärkeältä – oliko siinä jotain sellaista, mitä mielestäsi oli tärkeä kertoa?

Suullisesti esitettäväksi oli koottu ennakkoon seuraavat kysymykset:

1. Oliko esityksessä jotain, mikä miellytti sinua? Oliko esityksessä jotain, mikä ärsytti sinua?
2. Herättikö esitys sinussa jotain sellaisia ajatuksia, joita et ole ennen ajatellut?
3. Samaistuitko johonkin esityksen henkilöön? Miksi? / Kuka esityksen henkilöistä vaikutti sinusta kiinnostavalta? Miksi?
4. Ketä esityksen henkilöistä olisit itse halunnut näytellä?
5. Oletko tyytyväinen, että näit esityksen? Suosittelisitko esitystä muille?
6. Miksi tekijät ovat mielestäsi halunneet tehdä juuri tämän esityksen? Mitä he haluavat kertoa sillä? Mitä ajatuksia ja oivalluksia luulet heidän halunneen välittää?
7. Miksi tekijät ovat valinneet teatterin ammatikseen – ja miksi he tekevät sitä lapsille?

Raadin paneelissa käytiin läpi esitys kerrallaan: palautteesta oli koottu keskeisimmät asiat esitettäväksi. Raatilaisten ajatukset esityksistä osoittautuivat oivaltaviksi, raikkaiksi ja erittäin asiantunteviksi. He olivat selvästi innostuneet asiasta ja pohtineet esityksiä syvällisesti. Esitysten keskeiset elementit oli ymmärretty ja usein raatilaiset analysoivat kiinnostavasti myös esimerkiksi esitystapaa, näyttelijäntyötä ja esityksen synnyttämiä omia tuntemuksia. Raadin paneelin perusteella oli mahdollista saada hyvä kuva festivaalin esityksistä niiden varsinaiselta kohderyhmältä. Lähes kaikki festivaaliesitykset saivat positiivista palautetta raatilaistilailta – toisaalta he eivät pelänneet antaa myöskään negatiivista kritiikkiä kun se oli tarpeen. Kaiken kaikkiaan festivaaliesityksiä pidettiin kuitenkin korkeatasoisina.

Raadin toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat Nena Stenius ja Anna Martikainen yhdessä, käytännössä niin, että kumpikin veti ryhmäänsä itsenäisesti ja johti paneelissa oman ryhmän palautteen antamista. Käytännön järjestelyjä hoiti Anna Martikainen.

Raportti lapsiraadin ryhmän 1 toiminnasta, vetäjänä Anna Martikainen

YLEISTÄ

Ennakkotapaamisessa perjantaina ennen festivaalin alkua keskustelimme siitä, minkälaisia kokemuksia raatilaisilla oli teatterin katsomisesta ja teatterin tekemisestä itse. Osa raatilaisista oli ollut jo useita vuosia mukana Annantalon teatteritoiminnassa, joku taas oli aloittanut vasta noin puoli vuotta aiemmin. Näin ollen kokemukset vaihtelivat aika paljon. Kaikki pitivät teatteria hyvin mieluisana harrastuksena, ja monella oli myös kiinnostusta näyttelijän tai ohjaajan ammattiin aikuisena. Suurin osa ryhmästä piti teatterin katsomista kiinnostavampana kuin elokuvissa käymistä. Kokemuksena teatteria ja elokuvaa pidettiin hyvin erilaisina – teatterissa katsojakin on ikään kuin enemmän läsnä, kun taas elokuvaa voi mennä katsomaan rennommalla asenteella tarvitsematta seurata niin tiiviisti. Vuorovaikutus oli tärkeä osa katsomiskokemusta teatterissa. Keskustelimme myös teatterin eri lajeista: useimmat raatilaiset olivat sitä mieltä, että esimerkiksi nukketeatteri on hieman tylsää, kun on vain nukkeja. Eläviä näyttelijöitä pidettiin kiinnostavampina.

Ennakkotapaamisessa käytiin myös läpi käytännön asiat, esiteltiin raatilaisille ennakkoon kootut kysymykset ja kerrottiin lyhyesti siitä, mitä raatilaisilta toivottiin festivaaliviikon aikana. Emme kuitenkaan halunneet etukäteen liikaa ohjata raatilaisten ajatuksia, jotta palaute olisi mahdollisimman aitoa ja spontaania ja tapahtuisi sekä esitysten että raatilaisten ehdoilla.

1. OFELIA JA VARJOJEN TEATTERI

Nukketeatteriesitystä pidettiin kaiken kaikkiaan hienona – raadin paneelissa eräs raatilainen jopa sanoi sitä parhaaksi kaikista festivaaliesityksistä. Näkemäämme esitystä rasitti hieman se, että se pääsi alkamaan reilusti myöhässä, koska jouduimme odottamaan erästä väärään paikkaan eksynyttä ryhmää. Niinpä salissa oli hieman levoton tunnelma esityksen alkaessa ja raatilaisetkin kyselivät ”milloin se oikein alkaa?” Esityksen päästyä käyntiin tunnelma kuitenkin rauhoittui nopeasti ja raatilaiset seurasivat esitystä mielenkiinnolla. Esityksen alusta raatilaiset olivat hieman ärsyyntyneitä, koska sitä ei aivan ymmärretty. Ennen päähenkilö Ofelian saapumista näyttämölle tekijät kertoivat nukketeatterin keinoin Ofelian teatterin sulkemisesta: kohtauksessa käytetty teksti ja teatterin keinot avautuivat mahdollisesti paremmin aikuiselle katsojalle.

Raatilaiset pitivät esityksen tapaa käyttäen hyväkseen elävää näyttelijää ja nukkeja rinnakkain hyvin toimivana. Näyttelijöiden äänenkäyttöä kiiteltiin: he osasivat eläytyä erittäin hyvin eri osiin, vanhasta neiti Ofeliasta ärtyisään isännöitsijään, joka hääti Ofelian kodistaan ja vikitteli naispuolista yleisöä, ja pikkutyttöön, joka toi Ofelialle piirustuksen. Myös nukkien käsittely oli raatilaisten mielestä hyvin taitavaa, luontevaa ja aitoa.

Esitys oli hyvin koskettava: Ofelian kuolema esityksen lopussa oli liikuttanut yhden raatilaisten kyyneliin asti. Muutenkin esitys antoi voimakkaita tunne-elämyksiä. Raatilaiset olivat sitä mieltä, että esitys ei sovi aivan perheen pienimmille.

2. LUMOTTU RUUSU

Kyseessä oli yhden hengen esitys, joka perustui Kaarina Helakisan satuun Lumotusta ruususta. Esityksessä oli myös nukkeja ja lavastusratkaisu perustui projisointeihin, joilla luotiin kuninkaanlinna ja puutarha. Esityksen jälkeen raadille tarjoutui mahdollisuus tutustua esityksen lavastukseen ja rekvisiittaan ja keskustella lyhyesti tekijöiden kanssa.

Raatilaisia ärsytti hieman se, että yksi näyttelijä esitti useampaa henkilöä: sitä pidettiin osin vaikeaselkoisena ainakin tämän esityksen kohdalla. Raatilaiset tarjosivat kuitenkin myös itse selitystä tälle: ratkaisu oli ainakin osittain perusteltu, koska se korosti päähenkilö Rosalindan yksinäisyyttä ja erilaisuutta.

Esitys jätti myös avoimia kysymyksiä ja herätti filosofisia pohdintoja: mikä oli maailma jossa Rosalinda eli – kun sen sisältä löytyi ruusu josta löytyi ruusu josta löytyi ruusu ja jokaisessa ruusussa oli aina pienempi Rosalinda-tyttö? Elikö suurinkin Rosalinda ehkä ruusussa ja kuka oli se Rosalinda joka häntä katseli? Mietiskeltiin myös, mitä salaisten peiliovien takaa löytyy. Kokonaisuutena raati piti esityksestä, mutta sitä pidettiin paikoin hieman pitkänä ja itseään toistavana. Mielenkiinto säilyi siitä huolimatta lähes koko esityksen ajan.

3. MIKÄ-MIKÄ KUORIUTUU?

Esitys oli sanaton yhden hengen esitys, jota voisi kuvailla akrobatiaa ja kehonkieltä hyväksi käyttäväksi nukketeatteriksi: näyttelijä loi omasta ruumiistaan nukkenpään ja rekvisiitan avulla olennon, joka syntyi ihmettelemään maailmaa. Raadin kommentteissa näkyi pohdintaa olennon luonteesta: oliko kyseessä eläin vai muu olio ja oliko sen nimi kenties Mikä-Mikä. Lopullista vastausta ei saatu ja lopulta todettiin, ettei sitä oikeastaan tarvitakaan: jokainen voi sen itse päättää. Tämän esityksen kohdalla raatilaisten mielestä toimi hyvin se, että näyttämöllä oli vain yksi henkilö: huomio kiinnittyi olennaiseen ja pysyi koko esityksen ajan yllä. Samalla näyttämöllä oli tavallaan kuitenkin useampia henkilöitä: Mikä-Mikä -olento eli näyttelijästä ja nukken osista koostuva hahmo, näyttelijä itse ja vielä leppäkerttu, jota olento jäi ihmettelemään.

Raati piti esityksen toteutusta hyvin tehtynä ja toimivana ja näyttelijää taitavana. Esitystä ylipäättään pidettiin mielenkiintoisena. Raatilaisia oli kuitenkin hieman häirinyt yleisön käytös esityksessä: lapset pitivät ajoittain ääntä ja aikuiset olivat menneet istumaan eturiviin, jolloin taaempaa oli vaikea nähdä. Esitys oli raadin näkemistä ainoa, josta kaikki varauksetta pitivät – siitä huolimatta, että sitä pidettiin etupäässä kuitenkin pienemmille, selvästi alle kouluikäisille lapsille suunnattuna. Raati sai tutustua nukkeihin esityksen jälkeen ja he tutkivat mielenkiinnolla esityksen teknisiä ratkaisuja.

4. HELOKRUUNUN TARINA

Sanaton varjoteatteriesitys jakoi raadin ajatuksia ehkä eniten kaikista iän mukaan: yksi vanhempi raatilainen piti sitä hieman tylsänä, nuoremmat taas olivat pitäneet sitä kiinnostavana ja seuranneet lähes herpaantumatta mitä Helokruunulle eli kukalle tapahtuu. Esitys oli selvästi suunnattukin perheen pienimmille, joten yli 10-vuotiaalle se ei ollut välttämättä kovin kiinnostava. Esityksen värimaailmaa pidettiin kuitenkin hienona ja kokonaisuutta aidon näköisenä. Hahmoista erityisesti mato ja ampiainen olivat raatilaisten mielestä hauskoja. Esityksen loppua tulkittiin niin, että kukka kuoli, mikä herätti surua yhdessä raatilaisessa. Raatilaiset saivat tutustua esityksen jälkeen sen tekniikkaan, mikä täydensi hyvin katsomiskokemusta: oli mielenkiintoista nähdä, miten kuvat syntyvät yksinkertaisin välinein ja ammattitaidolla. Yksi raatilaista oli jopa ollut niin vaikuttunut esityksestä, että oli illalla kotona innostunut esittämään itse varjoteatteria. Esityksessä oli hieman raatilaisia nuorempi koululaisyleisö, joka oli ajoittain hieman levoton, mutta selvästi piti esityksestä. Raatilaiset kommentoivat siihen, että nauraa saa, kunhan ei naura liikaa.

5. PALJON MELUA MAKKARASTA

Tämä oli raadin näkemistä esityksistä ainoa, joka perustui pääasiassa tekstiin ja näyttelijäntyöhön. Tässäkin tapauksessa mielipiteet jakaantuivat iän mukaan: yksi vanhempi raatilainen ei ollut pitänyt esitystä kiinnostavana, mutta nuorempien mielestä tarina oli hauska. Paikoin esitys nauratti raatilaisia kovastikin. Esityksen sanomaa ystävyydestä pidettiin tärkeänä ja koskettavanakin: yksi raatilainen oli tuntenut surua, kun ystävyys välillä menikin mönkään. Lauluja pidettiin hauskoina ja toimivina, samoin joitakin rekvisiitan ja lavastuksen osia, esimerkiksi taskusta tulevaa loputtomiin jatkuvaa makkaraa... Esityksen päättänyt tanssi ei kuitenkaan jaksanut enää pitää raadin mielenkiintoa yllä. Raatilaisten palaute oli aika suppeaa eivätkä lisäkysymykset selventäneet paljoakaan heidän näkemyksiään, joten ilmeisesti esitys ei herättänyt heissä kovin paljon ajatuksia. Sitä pidettiin ”ihan hyvänä” mutta ei mitenkään erityisenä.

YHTEENVETO RYHMÄN 1 TOIMINNASTA

Ryhmän toiminnassa oli nähtävissä, kuinka alkuperäisiä suunnitelmia on joskus tarpeen tarkistaa ja muuttaa tilanteen mukaan. Etukäteen kootut kysymykset eivät tässä tapauksessa toimineet kovin hyvin. Esimerkiksi kysymykseen ”tuntuiko esitys jotenkin tärkeältä” ei tullut vastauksia kuin yhdeltä henkilöltä yhden esityksen kohdalla. Esitykset eivät yleensä myöskään herättäneet raatilaissa mitään erityistä uutta ajateltavaa eivätkä raatilaiset antaneet mitään kommentteja siihen, miksi tekijät mahdollisesti olivat halunneet tehdä juuri tämän esityksen.

Sen sijaan raatilaiset kommentoivat ahkerasti ja spontaanisti esimerkiksi esitysten lavastusta, valoja ja rekvisiittaa ja myöskin näyttelijäntyötä aivan omista lähtökohdistaan: moni esitys sai kommentin, että se oli kokonaisuudessaan hauska, näyttelijät olivat taitavia ja jokin yksityiskohta oli ollut kiinnostava – tai päinvastoin, että esitys oli ollut ylipäättään tylsä tai mielenkiinnoton.

Osittain kyse oli mitä ilmeisimmin nimenomaan esitysten ominaisluonteesta: ne eivät vain kerta kaikkiaan sisältäneet vastauksia ennakkoon koottuihin kysymyksiin. Juoni ei välttämättä ollut esityksen olennaisin asia, vaan enemmän korostui esityksen estetiikka, näyttelijäntyö tai yksinkertaisesti kokonaisuus. Kaikilla esityksillä ei välttämättä ollut mitään erityistä teemaa tai sanomaa tai se saattoi olla esimerkiksi vain yleisön viihdyttäminen (sinänsä tärkeä asia!): siksi palautteessakaan ei näkynyt, että esitys olisi esimerkiksi herättänyt jotain erityisiä uusia ajatuksia raatilaissa tai vaikuttanut heidän ajatteluunsa erityisemmin.

Osittain syynä oli ilmeisesti myös raatilaisten ikä, sekä suhteessa esityksiin että heidän omaan analysointitaitoonsa. Kaikki esitykset oli suunnattu hieman nuoremmille katsojille, ja raatilaisten viiden esityksen kokonaisuus muodostui lopulta ehkä hieman tylsäksi, he olisivat kaivanneet enemmän haastetta ja pohdittavaa. Toisaalta ennakkoon varatut kysymykset olivat ehkä kuitenkin hieman vaikeita nuoremmille raatilaisten, joten heillä ei oikein riittänyt kiinnostusta niiden pohtimiseen kunnolla – edes vetäjän avustuksella. Myös itse esityksestä riippumattomat asiat korostuivat välillä: esimerkiksi yleisön käytös ja reaktiot saattoivat vaikuttaa voimakkaastikin.

Esityksiä yhdisti se, että kaikissa yksi näyttelijä esitti useampaa hahmoa: joskus aivan konkreettisesti, joskus kyseessä oli nukeilla näyttelemine tai varjoteatteri. Tämä herätti keskustelua kaikkien esitysten kohdalla. Ennakkoon raatilaiset olivat pitäneet tylsänä tällaista teatteria, jossa on vain yksi näyttelijä joka esittää useampaa hahmoa: heidän mielestään olisi kiinnostavampaa, jos on useampi näyttelijä. Esitykset nähtyään raatilaisten mielipiteissä oli kuitenkin havaittavissa selkeä muutos: useimpien mielestä se, että yksi näyttelijä esittää useampaa hahmoa, olikin nimenomaan näissä esityksissä enimmäkseen kiinnostavaa ja onnistunutta. He näkivät taidokkuuden esittämisessä ja

osasivat lukea esityksen kieltä ja ymmärsivät henkilöhahmon vaihdokset. Näin ollen voidaan myös ajatella, että työskentely raadissa on kenties antanut raatilaisille uusia ajatuksia ja näkökulmia teatterin katsomiseen ja tekemiseen.

Kaikki raatilaiset olisivat suositelleet kaikkia näkemiään esityksiä muillekin; suurinta osaa esityksistä pidettiin kuitenkin raatilaisia nuoremmille suunnattuina. Kaiken kaikkiaan raatilaiset olivat hyvin tyytyväisiä kokemaansa festivaaliviikkoon, esityksiin ja raadissa mukana olemiseen.

*****

Raportti lapsiraadin ryhmän 2 työstä, vetäjänä Nena Stenius

VALMISTAUTUMINEN

Yhdessä ryhmän 1 kanssa keskustelimme ennakkoon kunkin kokemuksista teatterista: minkälaista on olla itse mukana lavalla, millä tavalla teatteriesityksen kokeminen eroaa elokuvakokemuksesta, siitä miksi joku haluaa esiintyä lavalla tai ohjata teatteriesityksen ja mitä tekijät mahdollisesti haluaisivat tietää yleisöltä, joka on nähnyt heidän teoksensa.

Raatilaisten mielestä teatteriesityksen katsominen on jotenkin juhlallisempaa ja ainutkertaisempaa kuin elokuvan katsominen, koska näyttelijät ovat oikeasti läsnä ja mikään esityskerta ei ole täsmälleen samanlainen kuin toinen. Koska sekä yleisö että esiintyjät ovat samassa tilassa, tuntee myös yleisö olevansa jotenkin osallisena esityksen kulkuun.

Arveltiin, että tekijöillä useimmiten on jokin viesti, jonka haluavat esityksellään välittää. He haluavat tietää onko se mennyt perille tai millä tavalla muuten esitys katsojiin vaikutti.

1. SAAPASJALKAKISSA

Tämä lähes sanaton pantomiimi/tanssiesitys poikkesi ilmaisultaan siitä, mitä raatilaiset olivat ennen nähneet.

Osa koki esityksen vaikeaksi ymmärtää – juoni selvisi parhaiten niille, jotka tunsivat sadun etukäteen tai olivat tutustuneet juoniselostukseen. Joku toinen taas piti kovasti siitä, että niin paljon saatiin kerrottua niin vähällä esiintyjämäärällä ja seurasi suurella mielenkiinnolla fyysisen ilmaisun monimuotoisuutta ja esiintyjien taitavuutta. Yksi raatilainen ilmaisi näkemyksensä näin: ”Oli mukavaa, että juoni ei ollut yksinäinen, vaan sen ympärillä oli paljon muuta”.

Ärsyttävänä koettiin esityksen alku: Kohtaus kolmen pojan erilaisista perintöosista kerrottiin raatilaisten mielestä tylsästi toistaen.

Myös kissan puvustukseen oltiin hieman pettyneitä – etukäteismainosten kuvissa esiintynyt puvustus oli erilainen kuin lopullinen. Raatilaisten mielestä ennakkomainoksissa esiintynyt puvustus oli jännittävämpi ja taianomaisempi kuin valittu, melko tavanomainen ratkaisu.

Kun pohdittiin kysymystä, miksi juuri tämä satu oli valittu fyysisen teatterin materiaaliksi, raatilaiset arvelivat, että haluttiin ottaa satu, joka on melko tuttu, mutta ei kuitenkaan kuulu kaikkein

tavallisimpiin ja kuluneimpiin. Valinta oli heidän mielestä sinänsä hyvä. Esityksen viestiksi arveltiin, että jokin alkuunsa mitättömältä tuntuinen asia elämässä voikin osoittautua tosi arvokkaaksi.

Kaikki katsoivat myös, että esitys kannatti nähdä, koska on mielenkiintoista tutustua johonkin uuteen muotokieleeseen. ”Jos nyt oli paikoin vaikea seurata, seuraavaan kerran kun näkee vastaavaa, on jo helpompaa.”

2. ETUSIVUN JUTTU

Kaikkien mielestä yleisvaikutelma tästä esityksestä oli, että se oli vauhdikas, selkeä ja hauska.

Arveltiin, että esityksellä haluttiin tehdä lehtimiehen ammatti ja toimitustyö lapsille tutuksi, ja koirahahmoista huolimatta tuntui siltä, että suurin piirtein tällaista on oikeasti toimituksissa.

Erilaisia hahmoja seurattiin mielenkiinnolla, ja pidettiin hyvänä, että ne eivät olleet juurikaan yliampuvia vaan mukavia ja uskottavia. Joidenkin hahmojen kohdalla tuntui kuitenkin, että he välillä valitsivat ulkokohtaisia ilmaisukeinoja vain ajatuksella ”nyt nauratetaan lapsia”.

Se ei tuntunut yhtä kivalta kuin jos hahmo pysyi tiukasti vain persoonallisessa tyyppissään. (Esimerkiksi s-vikaa ei pidetty niinkään hauskana, vaan pikemminkin ilkkumisena joidenkin tahattomalle vajavaisuudelle.)

Erityisesti päätoimittajan ja Saima Sipulin hahmot miellyttivät, koska heidän kohdallaan tuntui, että näyttelijät olivat päättäväisesti ”astuneet hahmoon ja pysyivät siellä”. Tämän arveltiin onnistuneen, ”koska hahmo oli heille itselleen selkeä”.

Kun raadilta kysyttiin josko tämä esitys mahdollisesti olisi hieman ”vanhanaikainen”, koska kohta kaikki lukevat lehtensä netistä, kaikki vastasivat ponnekkaasti että ”paperilehden täytyy säilyä, koska se on paljon parempi!”

3. 10 TIKKUA LAUDALLA

Tästä esityksestä todettiin yksimielisesti, että siinä oli erikoinen rakenne kun juoni alkoi keskeltä. Vasta hieman myöhemmin päästiin seuraamaan, miten kaikki alkoi, miten tuohon keskikohtaan oli jouduttu ja mitä sitten tapahtui. Tämä rakenne viehätti – raatilaisten mielestä oli ”tosi ihanaa, kun katsojana sai tajuta jotakin”.

Esitys sekoitti arkitodellisuuden ja fantasian raatilaisten mielestä onnistuneesti. Pieni annos mielikuvitusta ja taikaa auttoi käsittelemään arkaa asiaa: sitä kun perheen välit, erityisesti vanhempien välit, kiristyvät ja perhettä uhkaa jopa hajoaminen.

Raatilaisilta kysyttiin, mitä mieltä he ovat siitä että vanhempien välisiä ongelmia käsitellään lastennäytelmässä. He katsoivat että aihe oli varsin sopiva, hyvä ja tärkeä. ”Lapset näkevät kuitenkin sen saman todellisuuden kuin aikuisetkin” oli eräs kommentti. Toinen oli että ”esitys auttoi näkemään, että muissakin perheissä riidellään, eikä ongelmia ole vain meillä”.

Ja muutenkin esitys avasi raatilaisten mielestä näkökulmaa perheen riitoihin. Kaikki pitivät hyvänä asiana, että esitys koskettaa omaa, oikeata elämää.

Näyttelijöiden työstä pidettiin, ja kaikki hahmot saivat ymmärrystä ja myötätuntoa osakseen. Itkevä, onneton äiti sai ehkä kuitenkin eniten myötätuntoa ja näyttelijäsuoritusta pidettiin erityisen osuvana.

Tässäkin näytelmässä esiintyi toistoa, kohtausta toistui lähes samanlaisena kolme kertaa. Nyt se ei kuitenkaan ärsyttänyt kuten Saapasjalkakissassa, koska tässä toisto liittyi olennaisesti tarinaan: haluttiin

kertoa, että samat ongelmat toistuvat päivästä toiseen. Ei siis ollut tapa kertoa kolme asiaa lähes samassa muodossa.

4. ELVIS I JUKEBOXEN

Raadin jäsenten joukossa ei ollut ruotsinkielisiä (vetäjää lukuun ottamatta), joten tätä esitystä katsottiin enemmän tai vähemmän kieltä ymmärtämättä. Siitä huolimatta eräs raadin jäsenistä oli sitä mieltä, että tämä läheisen menettämistä käsitellyt näytelmä kosketti häntä kaikista eniten. ”Jos se olisi ollut suomeksi, se olisi ollut sairaan hyvä!” Toinen totesi, että välillä on oikein mukavaa katsoa ”erikielisiä näytelmiä”, koska silloin voi paremmin keskittyä kaikkeen muuhun ilmaisuun ja ihmetellä miten paljon kehon kieli ja toiminta loppujen lopuksi kertoo. Jukeboksista nousutta mystistä Elvis-hahmoa esittäneen näyttelijän loistavaa laulutaitoa ihailtiin. Myös näyttämökuva miellytti ja Elviksen yllättävä ja näyttävä katoaminen lopuksi.

Kaikki olivat myös saaneet esityksestä viestin: surusta voi nousta ja jatkaa elämää, mennä eteenpäin.

5. HAJAMIELINEN NOITA

Tämä esitys oli toinen sanaton, enemmänkin tanssillisin keinoin ilmaistu tarina. Joku piti tätä tarinaa hauskempana ja helpompana ymmärtää, toinen taas ”vähän tyhmänä” eikä tajunnut juonesta mitään.

Alkua pidettiin yleisesti lupaavana ja noitahahmoa mielenkiintoisena, mutta muista hahmoista ei oikein saatu otetta ja kokonaisuutena tarina oli useiden mielestä sekava ja epälooginen. Sadun kaksi keskushahmoa olivat raadin mielestä liian epäselviä olioita – jonkun mielestä he olivat jotain örkkejä, toisen mielestä pupuja. Muuten puvuista pidettiin osittain, varsinkin olioiden ilmeikkäistä jaloista, jotka toimivat hyvin tanssissa. Yksi raadin jäsenistä koki naispuolisen olion puvun nolona ja liian ”alastomana”.

Juonen kuljetus koettiin osin hämäränä; näyttämöllä nähtiin paljon sellaista ”yleisvekkulia puuhastelua” joka ei palvellut tarinaa eikä tuonut hahmoihin mitään olennaista.

Elävää musiikkia kaikki raadin jäsenet pitivät erittäin myönteisenä ja taidokkaana.

YHTEENVETO

Raati oli tyytyväinen että viiden näytelmän otos sisälsi keskenään niin täysin erilaisia esityksiä, oli monenlaista aihetta ja monenlaista ilmaisukieltä.

Tulevilta lastennäytelmiltä raati toivoi lisää vaikeita aiheita, joita voi miettiä; sellaisia, joista ei muuten uskalla puhua. Heidän mielestä lapsille on tärkeää, ettei heitä suljeta pois, vaan kaikenlaisia elämän asioita käsitellään, ”ei päällekkäyvästi, mutta asiallisesti”. Ja on hyvä kun näytelmiin tuodaan myös perusarkea, kun arjen pienissä asioissa nähdään niihin sisältyvä suuri draama.

Yksi raadin jäsen ilmaisi asian näin: Ei aina sellaisia tyypillisiä tarinoita, joissa hyvikset voittavat pahikset, vaan myös erilaisia ja monimutkaisia, jotka liittyvät katsojan omaan elämään.